

ІВАСІЮК Микола Іванович (14. 04. 1865, с. Заставна, нині місто Чернів. обл. — 25. 11. 1937, похов. у Биківнян. лісі поблизу Києва) — живописець і педагог. Навчався у Віденській (1884–89) та Мюнхенській (1890–97; майстерня А. Ліцен-Майєра) академіях мистецтв. У Мюнхені познайомився з [Ю. Брандтом](#). Жив у Чернівцях до 1908. Працював 1908–14 у Львові. Перед 1-ю світовою війною Буковинський сейм виділив І. 1 тис. крон для заснування мистецької школи. Іконостаси І. збереглися в Заставній, Кіцмані та низці сіл Буковини. У квітні 1915 — заручник відступаючих російських військ. Висланий як німецький шпигун із Києва до Ростова. 1917 повернувся до Києва, від 1919 жив у Львові, Чернівцях, Відні. Від 1926 — знову в Києві. Викладач Київського художнього інституту. Виїжджав до Відня та Праги. Засновник і керівник (1899–1908) художньої школи в Чернівцях. Від 1927 працював у системі Всеукраїнського фотокіноуправління. Для уряду УНР створив серію проектів державних поштових марок (через поразку України у війні з більшовицькою Росією їх не було введено в обіг), зокрема «Дівчина з прапором» (2 грн), «Хата Т. Шевченка» (3 грн), «П. Полуботок» (30 грн), «Бандурист» (50 грн), «Козацькі чайки» (80 грн), «Вітряний млин» (200 грн). Учасник мистецьких виставок від 1892. Персональна — у Львові (1912). Працював у галузі станкового живопису. Автор картин на теми національно-визвольної боротьби українського

народу, жанрових полотен, портретів, краєвидів. Твори мають яскравий національний характер, написані у реалістичній манері, відзначаються досконалістю композиції, згармонійованим колоритом. Серед учнів — [Б. Лепкий](#), [Є. Ліпецький](#). У липні 1937 безпідставно заарештований органами НКВС. Помер в ув'язненні. Окремі роботи зберігаються в НХМ, Національному музеї у Львові, Чернівецькому краєзнавчому музеї, Національному музеї Т. Шевченка. Картину «В'їзд Б. Хмельницького до Києва» (1892–1912) високо цінував І. Репін, що радив І. після навчання повертатися в Україну й працювати над українськими сюжетами. Довгий час це полотно, як і вся творчість І., були маловідомими в Україні. На хаті, де І. народився, встановлено меморіальну дошку.

Основні твори

«Ю. Федькович» (1885), «Автопортрет» (1887), «Буковинець», «Біля студні» (обидва – 1889), «Б. Хмельницький під Збаражем», «Б. Хмельницький під Зборовом» (обидва – 1893), «Захід сонця» (1896), «Гуцулка під деревом», «Козак із дівчиною біля криниці», «Поцілунок», «Очікування», «Жнива», «Ніч у Віфлеємі» (усі – 1900-і рр.), «Батько художника» (1900), «Битва під Хотиним» (1903), «Соняшники» (1907), «Мати» (1908), «Кубанські козаки у Львові» (1917), «І. Богун під Берестечком» (1921), «Т. Шевченко», «І. Франко» (обидва – 1924).

Рекомендована література

1. Сольчаник А. Д. Українська людина в світі поштової марки // Альм. Укр. нар. союзу на рік 1970. Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1969;
2. Романець О. Микола Івасюк – майстер кіноплаката // Рад. Буковина. 1984, 6 трав.;
3. Баб'як П. І треба було бідному русинові... // Друг читача. 1990, 11 жовт.;
4. Семчишин О. Історичні картини М. Івасюка на тлі суспільно-політичних подій в Галичині кінця XIX – поч. XX ст. // Вісн. Львів. АМ. 1998. Вип. 9.

[Ю. О. Бірюльов](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Івасюк Микола Іванович / Ю. О. Бірюльов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-13547>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).